

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี Title Participatory Management Model For Bilateral Vocational Education Management

รมย์นลิน ศรีสายหยุด¹, เสาวนีย์ สีขาบบัณฑิต², ปัญญา อีระวิทย์เลิศ³

¹นักศึกษาลูกสุตรปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Jeeji8989@gmail.com

²รองศาสตราจารย์ ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Sowwanee.si@northbkk.ac.th

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Panya_research@hotmail.com

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาวิชาชีพระบบทวิภาคี เฉพาะหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีนักศึกษาระบบทวิภาคี ที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2562 – 2563 ข้อมูลจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีปริมาณน้อย ซึ่งสถานประกอบการมีความต้องการมาก แต่เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สำหรับสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบทวิภาคี ทั้งด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ และการวัดและการประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนากำลังคนระดับเทคนิค ให้สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในระดับชาติ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อใช้สร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิธีการดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ศึกษาจากเอกสารและแนวคิดทฤษฎีงานวิจัย

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน ชั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ผลการวิจัย ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 1. ผลการศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการสังเคราะห์เอกสาร ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ดังนี้ 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) ขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) กระบวนการแบบมีส่วนร่วม และ 5) มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากชั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ศึกษาใน 2 ส่วน คือ 1) การศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการสังเคราะห์เอกสาร 2) การศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในชั้นตอนที่ 1 ชั้นตอนที่ 2 ส่วน มายกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบคือ 1) คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 3) มาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลการหาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้วยการสนทนากลุ่ม

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี, รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา, การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

Abstract

Bilateral management for High Vocational Certificate (High Voc. Cer.) curriculum consists of students under bilateral system participating in vocational training with business operations. The number of vocational students under bilateral system of Academic Year of 2019 – 2020 in vocational certificate level (Dip.) and high vocational certificate level (High

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันที่ 18 สิงหาคม 2564

Voc. Cer.) was small whereas demand of business organizations was high. This problem was caused by the lack of participation in bilateral management. For colleges, they were ready for bilateral vocational education management on curriculum, learning management, vocational training management, and assessment for developing quality of bilateral vocational education management. They emphasized on development of manpower in technician level in order to enable them to have occupations as demanded by national labor market. The researcher was interested in studying on “Participatory Management Model for Bilateral Vocational Education Management” for modeling educational management and improving quality of bilateral vocational education management under cooperation between colleges and business organizations in Thailand and overseas. The objectives of this research are: 1. To study on condition and guidelines on participatory management for bilateral vocational education management. 2. To create participatory management model for bilateral vocational education management. Methodology Procedure 1: Studying on basic data of participatory management modeling for bilateral vocational education management by studying on related documents, theories, researches, and 10 college administrators Procedure 2: Creating and inspecting appropriateness of participatory management model for bilateral vocational education management by studying with 5 experts on educational management. Results Part 1: Results from studying on basic data of participatory management modeling for bilateral vocational education management 1. Result of the Study on Bilateral Vocational Education Management from Documentary Synthesis. Related documents and researches were studied in order to determine the basic concept of the research as follows: 1) Principles of Participatory Management; 2 Participatory Management Committee; 3) scope of participatory management; 4) participatory process; and 5) Bilateral Vocational Education Management Standard. Part 2: Creation and Inspection on Appropriateness of Participatory Management Model for Bilateral Vocational Education Management. The researcher studied on 2 parts of data obtained from Procedure 1, the study on basic data of participatory management modeling for bilateral vocational education management including: 1) the study on bilateral vocational education

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

management through documentary synthesis; and 2) the study on guidelines for developing bilateral vocational education through interviewing with expert. The researcher synthesized data from the study in Procedure 1 and Procedure 2 for modeling participatory management for bilateral vocational education management consisted of the principles of participatory management and 3 elements including: 1) Participatory Management Committee and scope of participatory management; 2) participatory management process; and 3) Bilateral Vocational Education Management Standard. Results of Calculation on Appropriateness and Possibility of Participatory Management Model for Bilateral Vocational Education Management. The researcher proposed Participatory Management Model for Bilateral Vocational Education Management to 15 experts for considering on appropriateness and possibility via a focus group.

Keywords: Participation in bilateral vocational education management model in bilateral vocational education management, The model of management with participation in vocational education, Bilateral vocational education management

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้มีนโยบายในการส่งเสริมการอาชีวศึกษาทวิภาคี มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน อาชีวศึกษา เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพตรงกับอุปสงค์แรงงานของ สถานประกอบการ จึงได้จัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี เพื่อประสานงานการจัดการเรียนการสอนทวิภาคี ร่วมกับสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมีนโยบายให้สถานศึกษาเพิ่มปริมาณผู้เรียน ทวิภาคี และสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดการศึกษาระบบ ทวิภาคีร้อยเปอร์เซ็นต์ให้เป็นวิทยาลัยต้นแบบ ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู เพื่อผลิตนักศึกษาในระดับเทคนิคที่มี คุณภาพตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผ่านการปฏิบัติจริง ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ ด้วยปัญญาที่เรียกว่า “Constructionism” โดยข้อมูลในครั้งนี้ จะนำมากำหนดกรอบแนวทาง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และขยายผล ให้สถานศึกษาแห่งอื่นต่อไป การให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การร่วมมือในการฝึกอาชีพจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในด้านคุณภาพของแรงงานระดับช่างฝีมือที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะ และประสบการณ์ตรง เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐานของตลาดแรงงาน โดยการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี (Dual Vocational Education) หรือ DVE ความร่วมมือทั้งสองฝ่ายระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงเป็นรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาที่อยู่ในความร่วมมือ (Cooperative Education And Training) กำหนดให้นักศึกษาภาคทฤษฎี ที่สถานศึกษาสัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพที่สถานประกอบการสัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดระยะเวลา 3 ปี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ 2 ปี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนักศึกษาได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วุฒิบัตรและใบรับรองการผ่านงาน ซึ่งสามารถทำงานในสถานประกอบการ หรือไปประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557, น. 4)

การจัดการศึกษาวิชาชีพในระบบทวิภาคี เฉพาะหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีนักศึกษาในระบบทวิภาคี ที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2562 – 2563 ข้อมูลจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีปริมาณน้อย ซึ่งสถานประกอบการมีความต้องการมาก แต่เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สำหรับสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพในระบบทวิภาคี ทั้งด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ และการวัดและการประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนากำลังคนระดับเทคนิค ให้สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในระดับชาติ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อใช้สร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ศึกษาจากเอกสารและแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. ผลการศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการสังเคราะห์เอกสาร

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ดังนี้

- 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2) คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 3) ขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 4) กระบวนการแบบมีส่วนร่วม และ
- 5) มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

- ศึกษาใน 2 ส่วน คือ
- 1) การศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการสังเคราะห์เอกสาร
  - 2) การศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ส่วน หมายกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ
- 3) มาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการหาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้วยการสนทนากลุ่ม

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (n=15)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		ระดับความ เป็นไปได้	
				ความ เหมาะสม	$\bar{X}$		
หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม							
1	หลักความไว้วางใจ	4.47	0.28	มาก	4.45	0.35	มาก
2	หลักการติดต่อสื่อสาร	4.57	0.27	มากที่สุด	4.60	0.19	มากที่สุด
3	หลักการทำงานเป็นทีม	4.56	0.23	มากที่สุด	4.72	0.47	มากที่สุด
4	หลักการตัดสินใจร่วมกัน	4.61	0.13	มากที่สุด	4.70	0.42	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขอบข่ายการบริหารแบบมีส่วนร่วม							
คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม							
1.	องค์ประกอบของคณะกรรมการ	4.54	0.28	มากที่สุด	4.62	0.27	มากที่สุด
2.	หน้าที่ของคณะกรรมการ	4.56	0.23	มากที่สุด	4.63	0.21	มากที่สุด
ขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม							
1.	งานบริหารทรัพยากร	4.62	0.20	มากที่สุด	4.64	0.25	มากที่สุด
2.	งานแผน	4.61	0.17	มากที่สุด	4.60	0.19	มากที่สุด
3.	งานวิชาการ	4.58	0.24	มากที่สุด	4.57	0.22	มากที่สุด
4.	งานพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา	4.61	0.13	มากที่สุด	4.60	0.19	มากที่สุด
5.	งานความร่วมมือกับ สถานประกอบการ	4.65	0.14	มากที่สุด	4.67	0.15	มากที่สุด
6.	งานพัฒนาและบริการชุมชน	4.59	0.18	มากที่สุด	4.58	0.24	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม							
	ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน	4.51	0.12	มากที่สุด	4.55	0.31	มากที่สุด
	ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์การ	4.61	0.17	มากที่สุด	4.53	0.26	มากที่สุด
	ขั้นตอนที่ 3 การอำนวยการ	4.43	0.32	มาก	4.45	0.38	มาก

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		ระดับความ เป็นไปได้
				ความ เหมาะสม	$\bar{X}$ S.D.	
	ขั้นตอนที่ 4 การนำ แผนปฏิบัติ	4.46	0.36	มาก	4.45 0.38	มาก
	ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล	4.47	0.33	มาก	4.41 0.39	มาก
	ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุง และพัฒนา	4.65	0.14	มากที่สุด	4.68 0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนและทุกกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก และมากที่สุด จึงสรุปได้ว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง

สรุปผลการวิจัย

กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ประกอบด้วย กำหนดเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การรวบรวมและประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะทำให้วัตถุประสงค์สัมฤทธิ์ผลไว้ล่วงหน้า การตัดสินใจล่วงหน้า

ขั้นตอนที่ 2 การจัดการองค์การ ประกอบด้วย การแบ่งงานหรือการมอบหมายงาน การกำหนดช่วงการบริหาร การกำหนดกลุ่มงาน การประสานงานและเอกภาพในการบังคับบัญชา การจัดระเบียบหรือจัดโครงสร้างขององค์การ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน การกำหนดความสัมพันธ์ในสายการบังคับบัญชา การจัดสรรทรัพยากรให้กับหน่วยงาน

ขั้นตอนที่ 3 การสั่งการ (Directing) ประกอบด้วย การสอนงานให้บุคลากรทางการศึกษาในองค์การ ปฏิบัติตามคำแนะนำ การใช้อำนาจแต่งตั้งคณะทำงาน ประสานงาน เพื่อสร้างความเข้าใจและลดการขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำแผนไปปฏิบัติ (Doing) ประกอบด้วย การปฏิบัติเป็นการดำเนินการตามวิธีการหรือแนวทางที่กำหนดและเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะครู และผู้บริหารสถานศึกษา

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluating) ประกอบด้วย การนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบในการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผลในแต่ละภาระงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การรายงานผลการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนา (Provement) ประกอบด้วย การปรับปรุงเป็นการนำรายงานผลการปฏิบัติงานมาพิจารณาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะครู และผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกันแสวงหาแนวทางปรับปรุง และหากการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แล้วให้พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

- คมสิน ศรีมานะศักดิ์. (2537). *การมีส่วนร่วมในการบริหารของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โฉมฉาย กาศโอสถ. (2554). *รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดวงแก้ว กอแก้ว. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความผูกพันในองค์กร และเจตคติที่ดีต่อองค์กร: กรณีศึกษารัษฏาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาบางกะปิ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมยศ นาวรรณ. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). *รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา*. *วารสารวิชาการ*, 5(4), 9-12.
- สำราญ หาญประเสริฐ. (2544). *การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). *แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์ จำกัด.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์ขานนท์. (2548). *การศึกษาการมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียน ของผู้ปกครองโรงเรียนเซนต์คาเบรียล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

อภิญา กังสนารักษ์. (2544). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผล ระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.